

Žalobkyně podala žalobu na pozůstalost Josefa H-a, zastoupenou přihlášenou dědičkou Terezií H-ovou. Žaloba ta byla Terezii H-ové doručena, tato však v žalobní odpovědi oznámila, že se k dědictví po Josefu H-ovi dosud nepřihlásila a že k zastoupení jeho pozůstalosti není oprávněna. Soud první stolice nařídil žalobkyni, by zjištěný nedostatek odstranila. Žalobkyně tak do dané lhůty neučinila (§ 1 c. ř. s.), nýbrž vzala žalobu zpět. Žalovaná pozůstalost podala po té návrh, by jí byly přisouzeny útraty. Do usnesení prvního soudu o tomto návrhu vznesly obě strany stížnost. Rekursní soud k těmto stížnostem zrušil napadené usnesení a předchozí řízení jako zmatečné, ježto v něm byla žalovaná pozůstalost nedostatečně zastoupena (§ 7 c. ř. s.) a spor vůči ní nebyl vlastně ani zahájen.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, by nehledě k vyslovenému důvodu zrušení rozhodl o rekursech obou stran.

Důvody:

Rekursní soud na rekursy obou stran zrušil usnesení prvního soudu i s předchozím řízením jako zmatečné, odkávav obě strany s jejich rekursy na toto rozhodnutí. Tím mínil zřejmě vyjádřiti, že následkem zrušení staly se oba rekursy bezpředmětnými. Nezabýval se tedy rekursní soud ve výroku svého rozhodnutí vůbec otázkou útrat, takže dovolacímu rekursu, pokud napadá zrušení prvního usnesení i s předchozím řízením, domáhaje se toho, že rekursní soud měl rekurs žalované strany věcně vyřídit, není na závadu ustanovení Šu 528 c. ř. s. a dovolací rekurs sluší pokládati dle zákona za přípustný. Kdyby rozhodnutí rekursního soudu bylo správným, bylo jen třeba odůvodniti, proč usnesení a řízení mu v první stolici předcházející je zmatečným, a nebylo na místě obírat se také úvahami o tom, že žalované straně nepřísluší nárok na útraty vůbec. Napadené usnesení ve svém výroku není však po zákonu odůvodněno. Dle Šu 237 c. ř. s. má zpětvzetí žaloby za následek, že žaloba se pokládá, jako by nebyla bývala podána. Prohlášení žalující strany, že běže žalobu zpět, ačkoliv s výhradou opětného podání, bylo soudem prostě vzato k vědomosti, bylo však oběma stranám doručeno a stalo se pravoplatným. Následkem toho neměl již soud první stolice ani důvodu ani vůbec možnosti, by prohlásil řízení za zmatečné ve smyslu Šu 7 c. ř. s. a to právě v důsledku zákonného ustanovení, že byla-li žaloba vzata zpět, považuje se jako nepodaná. Proto nebyl ani soud druhé stolice důsledkem toho oprávněn, by z úřední moci k podaným rekursům prohlásil usnesení prvního soudu, jakož i předcházející řízení za zmatečné, nýbrž měl o rekursech stran do usnesení prvního soudu rozhodnouti. Bylo proto třeba přiznati dovolacímu rekursu oprávněnost, pokud jeho vývody v tomto směru napadají usnesení druhé stolice.

Čís. 4949.

Zákony o obnově drobných zemědělských pachtů vztahují se pouze na zemědělské pozemky, propachtované k účelům zemědělským.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1925, R II 120/25.)

Proti návrhu podpachtýřů na povolení obnovy podpachtu namítla podpropachtovatelka, že podpachtýři pozemků zemědělsky neobdělávají, nýbrž pěstují na nich košíkářské proutí. Soud první stolice námitkám nevyhověl, rekursní soud nepřiznal podpachtýřům práva na obnovu podpachtu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Všecky platné zákony o obnově drobných zemědělských pachtů (čís. 313/21, 213/22 a 204/24) mluví sice v základních svých ustanoveních zrovna tak jako jejich vzor, jímž bylo Opatření Stálého výboru Národního shromáždění čís. 586/20 § 8 o »pachtu (podpachtu) zemědělského pozemku«, nicméně však není podle ducha a smyslu jich o sobě rozhodno, zda pozemek jest dle své povahy zemědělským, nýbrž vyžaduje se kromě toho také jako nezbytná podmínka, by pachtýř pozemku zemědělsky též užíval, jako zemědělský jej vzdělával a zemědělsky z něho těžil, t. j. aby na něm pěstoval plodiny zemědělské, tedy výrobky, které slouží za potraviny a píci, zkrátka, by zemědělsky na něm hospodařil. To tanulo zákonodárci tak důrazně a určitě na mysli, že v nápisech všech zákonů těchto jako již v nápise cit. Opatření Stálého výboru užívá přímo tohoto věc vystihujícího výrazu, nazývá je zákony »o obnově drobných zemědělských pachtů«. Nestačí tedy, by pozemek byl zemědělským, nýbrž musí býti zemědělským i sám pacht. Užívá-li tedy pachtýř pozemku zemědělského nezemědělsky na př. jako skladiště, vůbec buď obchodně nebo průmyslově, nebo dokonce k účelu jinému, než hospodářskému na př. jako hřiště, není to zemědělský pacht a obnova nemá místa. Opačný názor zabíhal by daleko za účel zákona a odporoval úmyslu zákonodárce, jenž chtěl zajistiti existenci drobných zemědělců, to jest rodin, živících se polním hospodářstvím buď zcela neb aspoň z části na půdě cizí, pachtované, do té doby, než bude provedena agrární reforma rozdělením zabraného pozemkového majetku. Jest tedy obnova zemědělských pachtů součástí agrární reformy, k níž ale zajištění obchodu a průmyslu vůbec nenáleží. V tomto případě má se však věc dle smlouvy pachtýřů s propachtovatelkou, jimi samými k dovolací stížnosti připojené, a dle obsahu jich ostatního přednesení tak, že dne 2. března 1914 převzali od ní jako pachtýřky v podpacht na dobu od 15. února 1914 do 15. listopadu 1924 sporné pozemky, jež byly ve stavu zemědělském, za tím ve smlouvě výslovně vyjádřeným účelem, aby na nich pěstovali košíkářské proutí a aby je tedy vrbovím osázeli, při čemž se zavázali, že, neobnoví-li se po uplynutí podpachtu pacht propachtovatelky s vlastníkem, takže by ani ona navzájem zase jim je do dalšího podpachtu dáti nemohla, jsou povinni do 15. listopadu 1923 (snad 1924) proutí vyřezati a z pozemků vykliditi, což patrně rozuměno býti má tak, že, jako pozemky ve stavu zemědělském převzali, mají je zase v něm odevzdati, jak k tomu sama podpropachtovatelka vůči vlastníku dle §u 1109 obč. zák. povinna jest. Podpachtýři pak výslovně doznali, že pozemků k těžbě proutí skutečně užívali a proutí ve své košíkářské živnosti zpracovávali, a jen ujišťují, že na příště chtějí

jich užívati jako pozemku zemědělských, což však nestačí, ježto, jak vyloženo, se vyžaduje, by posavadní pacht jejich byl býval zemědělským, čemuž není tak. Nemají tedy z této příčiny nároku proti vlastníku, i kdyby zákony o obnově pachtu vztahovaly se právě i na takový případ, o který tu jde, že totiž podpachtýř po uplynutí podpachtu a zároveň pachtu podpropachtovatelova obrací se s nárokem na obnovu nikoli proti pachtýři jako svému smluvníku, nýbrž přímo proti vlastníku jako smluvníku svého autora, což jest otázkou, kterou tu už řešiti netřeba.

Čís. 4950.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 25. dubna 1924, čís. 85 sb. z. a n.).

Opustí-li otec, nájemník, domácnost, není »příslušníkem jeho domácnosti« jeho syn, jenž, máje sám rodinu, sdílel s ním společný byt.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1925, Rv II 249/25.)

Otec žalovaného obýval byt v domě žalobcově a vystěhoval se z něho. V bytě zůstal však žalovaný, jenž byl s otcem sdílel se svou rodinou společný byt. Žalobě o vyklizení procesní soud prvního stupně vyhověl. **Důvody:** Ve smyslu §u 6 zák. o ochraně nájemců odstavec (2) přecházejí práva a povinnosti nájemníka na příslušníky jeho rodiny, jestliže nájemník společnou domácnost, kterou se svou rodinou sdílel, opustí. Ustanovení tohoto nelze vztahovati na tento případ. Žalovaný jest ženat, má dvě děti a tím, že společně se svým otcem bydlel a že s ním také vedl společnou domácnost, nestal se ještě členem a příslušníkem rodiny svého otce. Oženiv se založil si domácnost vlastní a třeba tedy za nynější bytové nouze bydleli všichni pohromadě, zůstala domácnost jeho domácností samostatnou. § 6 zák. o ochraně nájemců vztahovati dlužno toliko na takové případy, kde jedná se o rodinu jednu a kde otec (hlava rodiny) domácnost společnou opustí, takže ostatní členové domácnosti octli by se bez přístřeší. O případ takový však v tomto sporu neběží, nýbrž jedná se, jak již řečeno, o dvě samostatné rodiny a ustanovení §u 6 na takovýto případ vztahovati nelze již proto, že ustanovení to jest ustanovením vyjimečným a nutno je vykládati restriktivně a nikoliv extensivně. **Odvolací soud** napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Se stanoviska právního posouzení této věci jest rozhodujícím řešením otázky, zda ustanovení §u 6 zák. o ochr. náj. může se dovolávati též syn, který za svobodna žil se svým otcem ve společné domácnosti, a, oženiv se, tuto domácnost se svou rodinou dále sdílí. Soud odvolací připojuje se k názoru prvního soudce, který na tuto otázku odpověděl záporně. Pojem rodiny ve smyslu o ochraně nájemníků nelze vykládati dle pojmu rodiny ve smyslu občanského nebo trestního zákona, nýbrž vzhledem k účelu, kterému zákon a zejména ustanovení §u 6 slouží. Tímto ustanovením má býti chráněna v nynější době rodina v užívání bytu, když hlava rodiny, která jest obvykle nájemníkem, svou rodinu opustí. Za normálních dob bylo obvyklé, že jedna rodina užívala jednoho bytu. Okolnost, že manžel nebo manželka dětí se oženivších nebo provdávších se přistěhují do bytu rodičů, u nichž za svobodna bydleli, jest jen